

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod č. 11 – Návrh zákona o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (klimatický zákon)

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom životného prostredia SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2022

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predkladaný návrh zákona reflektuje aktivity na úrovni Európskej únie a upravuje sa ním mechanizmus napĺňania záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z medzinárodných dohôd a právnych predpisov Európskej únie z oblasti riešenia zmeny klímy a mechanizmus kontroly ich napĺňania, stanovuje dlhodobý záväzný cieľ a ciele Slovenskej republiky v oblasti riešenia zmeny klímy a upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, subjektov územnej samosprávy, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane klimatického systému a napĺňaní dlhodobého záväzného cieľa a klimatických cieľov.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.09.2023

Postoj RÚZ k materiálu

Návrh zákona sa predkladá s cieľom zosúladenia legislatívneho rámca v Slovenskej republike s rámcom v Európskej únie a dosiahnutia klimatických cieľov Slovenska a EÚ do roku 2030 vrátane klimatickej neutrality najneskôr do roka 2050. RÚZ návrh v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala pričom rozpory sa v priebehu medzirezortného pripomienkového konania nepodarilo odstrániť. Celkový počet rozporov pritom dosiahol počet 49, čo v takto závažnej agende považujeme za neúmerne množstvo.

RÚZ s návrhom zásadne nesúhlasí a navrhuje ho stiahnuť z legislatívneho procesu.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Navrhujeme stiahnuť návrh zákona z aktuálne prebiehajúceho legislatívneho procesu.

Odôvodnenie:

Návrh zákona, tak ako bol predložený do predbežného pripomienkového konania (PPK) a následne do medzirezortného pripomienkového konania (MPK) považujeme za vágny, nedostatočne dopracovaný, nepresný, obsahujúci mnoho nezadeinovaných pojmov, vykazujúci znaky "goldplatingu" a duplicitný vo vzťahu k strategickým nástrojom uvedených v tretej časti návrhu zákona. Považujeme za nevyhnutné ho zosúladiť s formálnymi požiadavkami na prípravu návrhov zákonov v zmysle legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky a upraviť tak, aby bol návrhom zákona a nie manifestom, či deklaráciou. V tomto kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná. Jednou z nevyhnutných súčastí obsahu princípu právneho štátu je aj požiadavka právnej istoty. S uplatňovaním tohto princípu sa spája nielen požiadavka po všeobecnej platnosti, trvácnosti, stabilite, racionalite a spravodlivom obsahu právnych noriem a ich dostupnosti občanom (publikovateľnosť), no rovnako aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci (právna istota), ktorej základom je jednoznačný jazyk a zrozumiteľnosť právnych noriem, teda požiadavka, aby priemerný občan dokázal porozumieť obsahu právnej normy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 15/98). Dané ustanovenie ja zároveň v rozpore so zákonom č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj legislatívnych pravidiel vlády, v zmysle ktorých zákon musí byť terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný. Návrh zákona má za cieľ upraviť ciele pre sektory mimo systému EU ETS. Keďže sektor budov aj cestnej dopravy má byť od roku 2027 včlenený pod separátny systém

EU ETS, nebude spĺňať základný predpoklad, na ktorom je postavený návrh zákona. Zároveň, k dosiahnutiu klimateckej neutrality do roku 2050 sa SR prihlásila prístupím k Európskej zelenej dohode. Návrh zákona vychádza z predpokladu uhlíkovej neutrality SR v r. 2050. Uhlíková neutralita v zmysle Európskej zelenej dohody sa má dosiahnuť na celoeurópskej úrovni, t. j. ako súčet uhlíkových výkonnosti členských štátov. To predpokladá možnosť pre niektoré krajiny mať vyššie emisie ako ich záchyty, tzn. všetky štáty nemusia nutne dosiahnuť uhlíkovú neutralitu. Práve SR patrí k menej vyspelým krajinám s ťažkým priemyslom, ktoré sú dnes v skupine krajín s vyššími emisiami na vybranú mernú jednotku (obyvateľ, HDP). SR dnes tiež nemá spracovanú žiadnu analýzu, ktorá by posudzovala potenciál a faktické možnosti ako SR naplní cieľ uhlíkovej neutrality do 2050 a aj vzhľadom na popísané východiská pre SR je stanovenie cieľa dosiahnuť uhlíkovú neutralitu o 27 rokov dopredu príliš ambiciózne ba až reálne nedosiahnuteľné. Ambície musia ísť v súlade s možnosťami a bez poznania konkrétnych podmienok a predpokladov je legislatívne zavedenie tohto cieľa nad rámec európskej legislatívy. Návrhom zákona sa má taktiež zriadiť Rada pre klimateckú zodpovednosť (ďalej len „Rada“) ako nezávislý, odborný poradný, koordinačný, iniciatívny orgán monitorovania, hodnotenia a tvorby jednotlivých nástrojov pre riešenie zmeny klímy. Rada má obdobnú kompetencie ako Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, ktorá je však zriadená ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti. Zároveň si dovoľujeme uviesť, že predkladateľ pri príprave návrhu zákona žiadnym spôsobom nevyčíslil dopady na podnikateľské prostredie, ale len stroho uviedol, že v tejto fáze legislatívneho procesu nie je možné odhadnúť náklady, ktoré by vznikli podnikateľským subjektom v súvislosti s plnením povinností a úloh určených návrhom zákona. Okrem nákladov a administratívneho zaťaženia vyplývajúceho z informačných povinností a nákladov súvisiacich so žiadosťami o prostriedky z inovačného alebo modernizačného fondu je nevyhnutné vypočítať a uviesť aj nepriame finančné náklady vyplývajúce z § 3 až § 5 návrhu zákona (dlhodobý klimatecký cieľ, klimatecké ciele, sektorové klimatecké ciele), kde sa ukladajú povinnosti povinným osobám pri plnení klimateckých cieľov. V zmysle princípu právnej istoty, predvídateľnosti práva a transparentného legislatívneho procesu je nevyhnutné, aby pred prípravou samotného legislatívneho znenia návrhu zákona bolo vykonané dôsledné posúdenie a zhodnotenie vplyvov, ktoré vyhodnotí pozitívne a negatívne účinky navrhovanej právnej úpravy a zároveň vyčíslil dopady takejto navrhovanej úpravy. Pri vykonávaní analýzy považujeme za nevyhnutné dodržiavať záväzky, ktoré vyplývajú z Programového vyhlásenia vlády SR, v ktorom sa Vláda SR zaviazala komplexne a participatívne hodnotiť vplyvy návrhov právnych predpisov, vrátane vplyvov na strategické plánovanie. Zároveň, pracovné stretnutia, ktoré sa konali k jednotlivým sektorom, ktoré majú byť regulované prostredníctvom návrhu zákona, považujeme za nedostatočné, nakoľko pripomienky relevantných subjektov, nie sú žiadnym spôsobom premietnuté do návrhu zákona. Na základe vyššie uvedeného považujeme za nevyhnutné nepokračovať v aktuálnom legislatívnom procese, riadne prepracovať návrh zákona, dopracovať analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie a následne návrh zákona predložiť do PPK a MPK.

Zdroj: RÚZ